

Rīgā, 2016. gada 24. oktobrī

Adresāts:
SIA "Kaugas"
Reģ.nr. 52103074671
Ļāvu iela 17
Liepāja LV-3411, Latvija

Kopija:
Dabas aizsardzības pārvalde
Baznīcas iela 7
Sigulda LV-2150, Latvija

EKSPERTA ATZINUMS

Nr. 2016/17

1. Eksperta atzinuma mērķis

Eksperta atzinuma sagatavošanas mērķis ir pēc SIA "Kaugas" pasūtījuma Dabas aizsardzības pārvaldes publiskā iepirkuma "Aleju apsekošana un izvērtēšana" (Nr. DAP 2016/22) ietvaros sniegt eksperta vērtējumu par 22.11.2005. MK noteikumos Nr.888 "Noteikumi par aizsargājamām alejām" iekļauto **Elejas ozolu aleju** tās izpētes un robežu izvērtēšanas kontekstā. Mērķa sasniegšanai izvirzīti šādi uzdevumi (1) izvērtēt alejas aizsardzības statusu un tās novērtējumu teritorijas plānošanas dokumentos (2) veikt alejas apsekošanu dabā, lai pārbaudītu, vai alejā ir īpaši aizsargājamo sūnu un ķērpju atradnes, novērtēt alejas nozīmi konstatēto īpaši aizsargājamo sūnu un ķērpju sugu saglabāšanā ilgtermiņā (4) sniegt rekomendācijas nepieciešamo apsaimniekošanas pasākumu veikšanai alejā konstatēto īpaši aizsargājamo sūnu un ķērpju sugu saglabāšanas kontekstā (5) apzināt pieejamo kultūrvēsturisko informāciju par Elejas ozolu aleju (6) sniegt ieteikumus par alejas robežas optimālo novietojumu no bioloģiskās vērtības, alejas saglabāšanas viedokļa un ainaviskās situācijas

Eksperta atzinums ir sagatavots par sugu grupām – sūnas, ķērpji. Atzinumā ir sniegta informācija par 14.11.2000. LR MK noteikumos Nr. 396 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu" uzskaitītajām sūnu un ķērpju sugām.

Eksperta atzinums ir sagatavots divos identiskos eksemplāros (katrs uz 5 lpp), viens no tiem tiek iesniegts atzinuma pasūtītājam SIA "Kaugas", otrs paliek eksperta rīcībā).

2. Eksperta atzinuma sagatavošanas metodes

Alejas esošais aizsardzības statuss noteikts, balstoties uz Dabas datu pārvaldības sistēmas "Ozols" datiem, kā arī Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem par īpaši

aizsargājamajām dabas teritorijām. Alejas statusa izvērtējums teritorijas plānošanas dokumentos sniegts, aplūkojot 13.10.2011. LR Teritorijas attīstības plānošanas likuma 5. pantā minētos dokumentus teritorijai, kurā atrodas aleja. Šie dokumenti ir (1) nacionālajā līmenī - Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija un Nacionālais attīstības plāns (2) reģionālajā līmenī - plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija un attīstības programma (3) vietējā līmenī - vietējās pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģija, attīstības programma, teritorijas plānojumi, lokālplānojumi, detālplānojumi. Atzinumā apskatīti tieši reģionāla un vietējā līmeņa teritorijas plānošanas dokumenti, īpašu uzmanību pievēršot vietēja līmeņa plānošanas dokumentiem, jo tie vistiešāk nosaka attiecīgās teritorijas izmantošanu.

Datu iegūšanā par īpaši aizsargājamajām sūnu un ķērpju sugām izmantota vizuālās uzskaites metode, alejā veicot katra koka apskati ar mērķi konstatēt aizsargājamās sūnu un ķērpju sugas. Visas aizsargājamo sugu atradnes kartētas, izmantojot GPS uztvērēju Garmin GPSmap 64 (izmantota LKS-92 koordinātu sistēma).

Kultūrvēsturiskā informācija par Elejas ozolu aleju izzināta, apmeklējot Elejas pagasta bibliotēku, kā arī apzinot pieejamo informāciju interneta resursos.

3. Alejas aizsardzības statuss

Elejas ozolu aleja ir valsts nozīmes aizsargājams dabas piemineklis – aizsargājama aleja. Elejas ozolu alejas kā dabas pieminekļa statusu un aizsardzības noteikumus nosaka 02.03.1993. likums “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”, kā arī uz tā pamata izdotie 16.03.2010. MK noteikumi Nr. 264 “Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” un 22.11.2005. MK noteikumi Nr. 888 “Noteikumi par aizsargājamām alejām”.

4. Alejas novērtējums teritorijas plānošanas dokumentos

Elejas ozolu aleja atrodas Jelgavas novada Elejas pagasta teritorijā.

Teritorijas izmantošanu vietējā līmenī nosaka šādi teritorijas plānošanas dokumenti:

- Jelgavas novada teritorijas plānojums 2011. – 2023. gadam
- Jelgavas novada attīstības programma 2011. – 2017. gads
- Jelgavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014 – 2033.

Reģionālā līmenī teritorijas attīstību nosaka:

- Zemgales plānošanas reģiona attīstības programma 2015 – 2020
- Zemgales plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2015 – 2030.

Jelgavas novada teritorijas plānojuma 2011. – 2023. gadam paskaidrojošajā daļā Elejas ozolu aleja atzīmēta kā valsts nozīmes aizsargājamā aleja saskaņā ar 22.11.2005. MK noteikumiem Nr.888 “Noteikumi par aizsargājamām alejām”. Elejas ozolu aleja kā aizsargājamā aleja attēlota teritorijas plānojuma grafiskajā daļā Elejas pagasta plānotās (atļautās) izmantošanas kartē.

Jelgavas novada attīstības programmā 2011. – 2017. gadam Elejas ozolu aleja kā aizsargājama aleja saskaņā ar 22.11.2005. MK noteikumiem Nr. 888 “Noteikumi par aizsargājamām alejām” minēta vides pārskata daļā.

Jelgavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2014 – 2033 nav informācijas par Elejas ozolu aleju. Elejas teritorija, iekļaujot Elejas ozolu aleju, stratēģijā attēlota kā tūrisma attīstības teritorija.

Zemgales plānošanas reģiona attīstības programmā 2015 – 2020 Elejas ozolu aleja konkrēti nav minēta, tomēr Zemgales plānošanas reģionā esošās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas kopumā raksturotas kā ļoti vērtīgs reģiona dabas resurss. Attīstības programmas rīcības plānā kā viena no rīcībām iekļauta rīcība (ID R 4.1.2.) “veicināt dabas/zaļo teritoriju un kultūrvides objektu sakārtošanu un iesaisti saimnieciskās darbības aprītē daudzfunkcionālas un kvalitatīvas ainavas veidošanai”.

Zemgales plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumentu vides sadaļā uzskaitītas Zemgales plānošanas reģiona īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, tomēr uzskaitījumā nav iekļautas aizsargājamās alejas.

Zemgales plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2015 - 2030 aizsargājamās alejas tieši nav minētas. Stratēģijā iekļautajās vadlīnijās dabas un kultūrvēsturiskā mantojuma ilgtspējīgai attīstībai cita starpā dotas vadlīnijas sekmēt dabas ainavu saglabāšanu, atjaunošanu un rekultivāciju, saglabāt bioloģisko daudzveidību, kā arī veicināt ainavu, kultūras un dabas mantojuma saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu tūrisma attīstībai.

5. Alejas apsekošana

Elejas ozolu aleja apsekota 2016. gada 16. augustā plkst. 16:40 – 17:30. Apsekošanas laikā ir vēss, lietains laiks, neliels vējš.

6. Alejas un tai piegulošās teritorijas vispārīgs raksturojums

Elejas ozolu alejas shēma un robežu apraksts dots 22.11.2005. MK noteikumu Nr.888 “Noteikumi par aizsargājamām alejām” 18. pielikumā. Aleja izvietota gar valsts nozīmes galveno autoceļu A7, pa kuru apsekošanas laikā novērota intensīva satiksme. Aleju veido vidēju dimensiju ozoli, kas stādīti vienā rindā katrā ceļa pusē (1. attēls).

1.attēls. Elejas ozolu aleja. Foto: Evita Oļehnoviča, 2016.

2.attēls. Gājēju celiņš gar Elejas ozolu aleju. Foto: Evita Oļehnoviča, 2016.

Gar alejas kreiso malu Elejas virzienā izbūvēts gājēju celiņš (2. attēls). Alejai piegulošo teritoriju veido lauksaimniecības zemes, tuvojoties Elejas centram – mazdārziņu apbūve, graudu kalte. Alejas sākumdaļā koku rindas alejā blīvākas, sākoties mazdārziņu apbūvei – koku rindas skrajākas, daudzviet alejas pārrāvumus veido piededceļi pie mājām un graudu kaltes.

7. Alejā konstatētās īpaši aizsargājamās sūnu un ķērpju sugas un alejas nozīme šo sugu saglabāšanā

Elejas alejā nav konstatētas īpaši aizsargājamās sūnu sugas. Alejā konstatēta viena īpaši aizsargājamās ķērpju sugas kausveida pleurostiktas *Pleurosticta acetabulum* atradne. Sugas atradne ir labā stāvoklī, tomēr suga alejā ir pārāk mazā daudzumā un ir maznozīmīga no sugas saglabāšanas viedokļa valsts mērogā. Neskatoties uz to, alejā augošie ozoli ir sugai potenciāli piemērotas dzīvotnes un ilgstoši saglabājoties atradnes kokam, sugai iespējams kolonizēt citus alejas kokus. Var secināt, ka Elejas ozolu aleja ir potenciāli nozīmīga no īpaši aizsargājamās ķērpju sugas *Pleurosticta acetabulum* saglabāšanas viedokļa vietējā mērogā.

÷

8. Ieteikumi alejas apsaimniekošanai

No alejā sastopamās īpaši aizsargājamās ķērpju sugas *Pleurosticta acetabulum* saglabāšanas viedokļa prioritāri nepieciešams saglabāt sugas atradnes koku, kā arī tam tuvumā esošos potenciālos dzīvotnes kokus.

9. Alejas kultūrvēsture

Apzinot pieejamo informāciju Elejas bibliotēkā un interneta resursos nav iegūta informācija par Elejas ozolu aleju. Pārsvārā dažādos informācijas avotos pieejama informācija vienīgi par Elejas muižas kompleksā ietilpstošajām alejām.

10. Ieteikumi alejas robežu izmaiņām

Aleja ir maznozīmīga no aizsargājamo sūnu un ķērpju viedokļa, tomēr tas nemazina alejas ainavisko vērtību. Nemot vērā alejas ainavisko situāciju, ieteicams aleju saglabāt valsts nozīmes aizsargājamo aleju sarakstā tās esošajās robežās

11. Atzinumā norādītie normatīvie akti

Noteikumi par aizsargājamām alejām: Ministru kabineta 2005. gada 22. novembra noteikumi Nr. 888, Latvijas Vēstnesis, 2005, 8. augusts, Nr. 196 (3354)

Teritorijas attīstības plānošanas likums: LR 2011. gada 13. oktobra likums, Latvijas Vēstnesis, 2011, 2. novembris, Nr.173 (4571)

Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām: LR 1993. gada 2. marta likums, Latvijas Vēstnesis, 1993, 25. martā, Nr. 5

Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi: Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumi Nr. 264, Latvijas Vēstnesis, 2010, 30. martā, Nr. 50 (4242)

12. Atzinumā norādītie teritorijas plānošanas dokumenti

Jelgavas novada teritorijas plānojums 2011. – 2023. gadam. Pieejams: <http://www.jelgavasnovads.lv/lv/pasvaldiba/publiskie-dokumenti/jelgavas-novada-teritorijas-planojums-2011--2023-gadam/>

Jelgavas novada attīstības programma 2011. – 2017. gads. Apstiprināta ar Jelgavas novada domes 2011. gada 20. jūnija sēdes lēmumu Nr. 6 §. Pieejama: <http://www.jelgavasnovads.lv/lv/pasvaldiba/publiskie-dokumenti/jelgavas-novada-attistibas-programma-2017-2023-gadam/>

Jelgavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014 – 2033. Apstiprināta ar Jelgavas novada domes 2014. gada 28. maija lēmumu. Pieejama: <http://www.jelgavasnovads.lv/lv/pasvaldiba/publiskie-dokumenti/jelgavas-novada-ilgtspejigas-attistibas-strategija-2014--2033-gadam/>

Zemgales plānošanas reģiona attīstības programma 2015-2020. Apstiprināta ar Zemgales plānošanas reģiona padomes 2015. gada 18. augusta lēmumu Nr. 131 (protokols Nr. 27).

Pieejama:

http://www.zemgale.lv/index.php?option=com_docman&task=cat_view&gid=98&Itemid=100089

Zemgales plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2015 – 2030. Apstiprināta ar Zemgales plānošanas reģiona padomes lēmumu Nr. 130 (Protokols Nr. 27). Pieejama: http://www.zemgale.lv/index.php?option=com_docman&task=cat_view&gid=99&Itemid=100089

Atzinuma sniedzējs

Evita Oļehnoviča

Sugu un biotopu eksperte biotopu grupās: meži un virsāji, purvi;

sugu grupā: sūnas

Sertifikāta numurs: 128

Sertifikāta derīguma termiņš: 13.11.2014.- 12.11.2017.

